

Nr 171

Av herr **Fridolfsson** i Stockholm **m. fl.**, om *skattefri avsättning till vidareutbildningsfond.*

(Lika lydande med motion nr 151 i Första kammaren)

Frågan om den enskilde individens anpassning till den framtida utvecklingen i arbetslivet är av mycket stor betydelse för både individen och samhället. Det stegrade tempot, det ökade ianspråktagandet av nya teknologiska landvinningar och den ökade automatiseringen skapar behov av vidareutveckling av individens kunnande. Företag och branschorganisationer har intensifierat sina utbildningsaktiviteter för att inom ramen för sin speciella verksamhet medverka till en anpassning av individen till denna utveckling. Samhället är numera också berett att deltaga i denna verksamhet i olika former antingen direkt eller genom stöd i olika former.

För den enskilde individen är emellertid möjligheten att själv välja tidpunkt för en »anpassningsperiod», om den nu kallas sabbatsår eller omskolning, av stor betydelse. Tidpunkten för inträde i arbetslivet, arbetsuppgifternas natur och verksamhetsområdet bestämmer här den enskildes behov. I allt större utsträckning kommer relativt unga människor in i befattningar med stort ansvar och stor fysisk och psykisk press. De kunskaper på vilka individen tillträdde en arbetsuppgift blir föråldrade, och inom kanske tio år är behovet av vidareutbildning eller utökade kunskaper stort. Det är inte alltid detta kan förenas med kravet på insatser i den uppnådda befattningen. Om individens intresse riktar sig mot en verksamhet utanför det nuvarande arbetsområdet, blir möjligheterna att förena nuvarande uppgifter med omskolning mycket små.

Det är sannolikt att många människor i dag gärna skulle satsa den tid som erfordras för att uppnå större anpassning till det framtida verksamhetsområdet, om detta vore ekonomiskt realiserbart. Möjlighet för den enskilde individen att erhålla omskolning eller vidareutbildning ger förutsättningar för en längre aktiv period med större samhällsnyttiga insatser i stället för att individerna kanske i 50—60-årsåldern måste omplaceras på enklare arbetsuppgifter för att kunskaperna blivit föråldrade.

Omsorgen om framtiden bör i första hand vara den enskilde individens angelägenhet. Det bör endast vara i sådana fall där individens möjligheter är begränsade som staten tar över och hjälper. Det bör därför tillskapas möjligheter för den enskilde att under den aktiva tid, då ofta goda inkomster

kan erhållas, avsätta en del av dessa för vidareutbildning och omskolning. Det är i dag möjligt att bidra till sin egen pensionering genom köp av pensionsförsäkringar, som utfaller från t. ex. 55 år. Industrin kan i dag avsätta av sina vinster under goda år till investeringsfonder, som efter statligt medgivande kan tas i anspråk för investeringar under en senare period.

Analogt med detta bör den enskilde beredas möjlighet att under sin aktiva period av sina inkomster avsätta medel för vidareutbildning eller omskolning samt för de levnadskostnader som under en sådan period uppstår för familjen. Dessa avsättningar bör jämföras med kostnader för inkomstens förvärvande och vara avdragsbara vid inkomstdeklarationen. Medlen bör insättas på särskilt konto i bank eller annat sparinstitut, där de sedan kan disponeras i enlighet med fastställda regler och för avsett ändamål. Skulle så icke ske under en viss fastställd period, bör möjlighet finnas att återföra avsättningarna till beskattning och konsumera kapitalet.

Fondens medel bör få användas såväl för utbildningskostnader som för levnadskostnader under en omskolningsperiod. Samtidigt kommer ett sådant institut att innebära en välkommen möjlighet för många individer att lösa ett av de större problemen i dagens samhälle, nämligen den del av trygghetsfrågorna, som hänger samman med den individuella anpassningen till ett alltmer hårdnande arbetsklimat, där man som en realitet måste räkna med att kanske redan i 40-årsåldern tvingas ställa om till nya arbetsuppgifter.

Med hänvisning till vad ovan framförts hemställes,

att riksdagen i skrivelse till Kungl. Maj:t måtte anhålla om utredning och förslag beträffande skattefri avsättning till vidareutbildningsfond.

Stockholm den 21 januari 1970

Filip W. Fridolfsson (m)
i Stockholm

Eric Krönmark (m)

Anders Björck (m)
i Nässjö